

F 75
1915

6079.

6079
საქართველოს
ბიბლიოთეკა

საქმანთაშვილი

— ჟურნალი —

მცირეწლოვანთათვის.

1915

იანვარი.

№ 1

საქართველოს
მემორიალი

საქართველოს
მემორიალი

1915 წლის 1-ე ნომერი

№ 1.

1915 წლის 1-ე ნომერი

241.

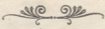

საქართველოს მემორიალი
თბილისი
1915 წლის 1-ე ნომერი

მომილოცავს.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I—მოპილოცავს,—სურ.	1
II—„ნაკალულის“ მკითხველები: 1) ზევით დგას, მარცხნით,—სკამთან, თამარ ასაბაშვილი, — ყვარელი. 2) ჯგუფი შუაზე—შალვა, ელენე, ნინო, თამრო და ვახტანგ ნათაძეები, — კავკაი. 3) დათუნა მურვანიძე, — სოფ. ოტიო, კახეთში. ქვევით: 4) ილო, ზენა დგას, მარგო—ზის სავარძელში და ნინო—იაშვილები, — თბილისი, 5) მარგალიტა, ელენე, თინათინ, ნინო და ლუარსაზ ებანოძეები, სადგური ძირულა.	3
III—თინას ლოცვა,—ლექსი ა. სიხარულიძისა	4
V—მეომრები,—საშ და შაგიტასი	6
V—ფასდაუღები საჩუქარი,—არ. ფანცულაიასი	13
VI—როგორ გაჩნდა შხეს-უქვრიტა,—ზღაპარი, (თარგმანი) იტა ნაკაშიძისა.	18
VII—გასართობი: შარადა და რებუსი.	23

„მკაცრული“

მკითხველები.

თქვენს წილად ვინაა —
მკითხველები.

თინას ლოცვა.

ღამე არის... გარედ სთოვს, სთოვს. —
სინწყვა — ნახი, ფრთხილი.
ცდიწას თეთრ საბანს აქსოვს,
რომ დაუტეობს მის ქვეშ ძილი.

სიზუქა... მხოლოდ ურუ ხმით
დაიკუნეებს ხეში ქარი.
და მთა-ბარში ისმის მქისე,
ნადვლიანი გლოვის ზარი

იქ მთის ძირში, დაბალ ქოხში
ბეუტავს ცაცხლი ალ-მიმქრალი:
ჭრაქის შუქსე ღვეპლის ცომს ზელს
ფერ-მინდილი ვიღაც ქალი.

— დედი, მოვა აქ „ალილო“? —
კეითსება დედას თინა, —
— დედი, მოვა ხომ მამილო,
ხომ ამაღამ მოვა შინა?..

— მამა, შვილო, ომში არის, —
უთხრა, თავი შირს დაჭხარა,
და მიმქრალი თვალებიდან
წვეილი ცრემლი გადმოდვარა.

— შვილო, ჰა, ამ დამეს იშვა
ქრისტე დემრთი, ჩაგრულთ — მსხნელი;
იმას უუვარს ტვირთ-მძიმენი,
და ბავშვები შენებრ წრფელი.

შევედრე, რომ მშვიდობით
დაგიბრუნოს მამა შინა...
თინამ ამ დროს დაიხოქა
მაცხოვარის სატის წინა;

სელაზურობით შევედრა
ბავშვურ რწმენით, ბავშვურ კრძნობით:
„მაცხოვარო, დამიბრუნე
ჩემი მამა შინ მშვიდობით“...

ადგა, დედას მოეხვია,
უთხრა: — ნუ სტირ, გენაცვალე:
მაცხოვარი მისმენს ლოცვას
და მამილოც მოვა სვალე

შემდეგ დაწვა; და მამილოს
კულის ძეგრით ელის თინა;
ელის კაბას, ელის.. უცბად
ტკბილ სიხმრებში ჩაეძინა.

მ ე ო მ რ მ ზ ი .

როცა შეიარაღებული ვანო ფანხატურთან მი-
ვიდა, მიტო და სანდრო იქ დაუსუფდნენ. სან-
დრო რაღაცას უამბობდა მიტოს და ორივე
გულიანად ხარხარებდა.

ვანომ წარბები შეიჭმუხუნა და უკმაყოფი-
ლოდ გადახედა მძას:

— შენ, სანდრო, ეოველ საქმეში ხელი
უნდა შეგვიძალო!

სანდრო გაწითლდა-გაწითლდა და თვალები აახამხამა.
სახეზე შეურაცყოფა და ჯიუტობა დაეტყო.

— მიკვირს, მიტო, — განაგრძო ისევ ვანომ: — შენც რომ
აჭუჭუბები!

მიტომ უარულად გადახედა სანდროს; მოაგონდა მისი
ნაამბობი და უცვებ სიცილით სახე აუთამამდა, მაგრამ ისევ
უცვებ შეიძაგრა თავი და ვანოსხვეით შეიკრა წარბები.

— მტერი კარსეა მომდგარი და თქვენ-კი აქ ღრიალებთ.
ესეც არის მთელ ზვენი სამეფო სულ დავიარე. ერთ აკი-
ლას კინაღამ სიფათი შექმთსვა: კინაღამ ტყვედ ჩაუყარდი
მტერს...

— როგორ, სად? — ერთხმად შეჭკვიარეს მიტომ და სან-
დრომ.

— ნუ უვირით, ღვთის გულიათვის! — გაჯავრდა ისევ
ვანო: — ისიც გეყოფათ, რომ სიფრთხილედ დაგავიწუდით და

სარსარებდით ჩემს აქ არ ეოფნაში. მტერი სულ ახლოსაა; ბაღის ბოლოში რომ ჩატყვილი სიდიდა, სადაც წინაღ წუგალი იყო, იმ ორმოებში იმალებიან თათრები. მათი წინა-მძღოლი დიდი ფაშაც იქ არის.

— დიდი ჭინჭარი? — წამოიძახა სანდრომ: — მე ვიცი...

— ჭინჭარი! — გამოაჯაფრა ვანომ და უკმაყოფილოდ შესედა: — ჭინჭარი-კი არა — თათრები და დიდი ფაშა...

— მე რა ვიცოდი, ჭინჭარი თუ თათრები იყო: — დიდი ფაშა ხომ ბებერ ჭინჭარს ჰქვია, — იძარბოვებდა თავს სანდრო.

— ეე, დაიწყო თავისებურად, — დააქნია ვანომ ხელი: — თუ არ მაცლეთ ღაზარაკს, სულ გაფრუდები.

— სოქვი. სოქვი, კანო! სანდრო, სუ უშლი! — შეუტია მიტომ.

სანდრო წამოწითლდა და თავი ჩაღუნა.

ვანო გაიმართა წელში, თავი მადლა ასწია და თავმოძვრებულ კადავლო თვალი ბავშვებს.

კომნაზიკლის ტანის მოხიოთ, კრძელ მარულიოთ, სის ხმლიოთ გვერდზე, თოფიოთ ხელში და ზატარა სანჯლიოთ წელზე — მიტოს და სანდროს თვალში ის ნამდვილი მეომარი იყო.

— ასლა უნდა შევადგინოთ გეგმა, — სთქვა ვანომ და შეხვრდა. ეს ასალი სიტყვა დიდი ხანი არ იყო, რაც ვასუთში ამოიკითხა და ამჯობდა. მიტომ და სანდრომ არ იცოდნენ — რა იყო გეგმა, მაგრამ კითხვა ისირცხვილეს დ თავი ისე ეჭირათ, თითქოს კარგად გაიგესო.

— მტერი ასლოსა, — დაიწყო ისევ ვანომ, — და სხანს კარგდაც გამაგრებულა; ორმოცში უოველი მხრიდან დაფარული არიან; სურსათიც ბევრი აქვთ. თუ არ ვავდენოთ, თითონ უკან არ დაისვენენ და ბოლოს სიმარკისაც წავგართმევენ. ჩვენნი ცისე, — მან შესედა ფანსატურს, რომლის კედლებს ბლომად ვავეითლებოდა და აქა-იქ ჩამოცვენოდა ფოთლები: — ვერ არის კარგად გამაგრებული.

მიტომაც და სანდრომაც შესვიეს ფანსატურს და თანხმობის ნიშნად თავი დააქნიეს.

ვანომ მიხედ-მოიხედა, მტერი ხომ არ გვიკდებს უწრო, და წურხულით განაკრძო:

— ჩვენ თვითონ უნდა დავეცეთ მტერს. ბრძოლა იქნება საძინელი: მტერი მრავალია და უფრო ძლიერი; მთელი ტანი იარაღითა აქვს დაფარული. ძალიან-კი ვაკვირდებო, მაგრამ უნდა ვეცადოთ — სულ ამოველიტოთ ის საძაგლები.

მიტო და სანდრო სულ-განაბუნნი უკდებდნენ უწრს და თვალს არ ამორებდნენ მამაც კმირს — ვანოს.

— ფაძას შე მოვეკლავ! — წამოსტა სანდრო, დიდრონი ძა-

ვი თვალები დააბრიალა, კბილები დაკრიჭა და ისე მაგრად მოიქნია სმალი ჭაერში, რომ კინაღამ წაიქცა.

მიტოვ წამოსტა, ჰირი დაადო, უნდოდა დაევიწიო—ფაშა ჩემიანო, მაგრამ ვანომ აღარ დახცალა.

— მთავარ-სარდალი მე ვარ და ფაშასთან საქმე მე მექნება. ფაშას-კი არ მოვკლავ, — ტუვედ წამოვიყვან; ბიჭობაც ეს იქნება, თორემ მოკვლა ადვილია. მიტო, — მიუბრუნდა ის ბრძანების კილოთი ამხანაგს: — შენ მე გამოძევები. სანდრო, შენ აქ დარჩები, ცისის ძვევლად, თუ მტერმა რაშიმ გამოგზავნა ალუის შემოსარტყელად...

— რისთვის? — იკითხა მიტომ.

— ალუის; ეს იმას ნიშნავს, თუ მოგვინდომეს უოველი მხრიდან შემოსევა, მაშინ მე და შენ შუაში მოვიმწვედევით; სანდრო-კი ეცდება არ გამოუშვას, შეებრძოლება.

— მერმე, და აქ როგორ მოვა ჭინჭარი? — გაკვირვებით წამოიძახა სანდრომ.

ვანომ ისეთი სიხლით რესედა, რომ სანდროს ენა ჩაუვარდა.

— თათრები, — გაუსწორა მან ბოლოს.

— არა, მეც წამიყვანე, ჩემო ვანო, — დაიდრიჯა უცაბე სანდრო და თვალებზე ცრემლები მოადგა. — აქ ტუვილად უნდა ვიჯდე; არც არავინ მოვა. მეც მინდა ვიომო. ფაშა შენ გუაგდეს. ოღონდ წამოვიყვანე, მე სსეებს დაუხრცავ; ჩემო ვანო, შენი ჭირიმი! — ეხუწებოდა სანდრო თან ცდილობდა ცრემლები განედევნა თვალთაგან.

მიტოს შეეცოდა სანდრო,

— წამოვიდეს, — გაუბედავად უთხრა მან ვანოს.

— ეჭ, წამოვიდეს! თქვენთან კაცი ვერაფერს გააწეობს. თქვენ თოფი და სმალი-კი არა, დედოფლები უნდა გეჭიროსთ

სელები. თუ ვარ უფროსი, კიდევ უნდა დამიჯეროთ, თუ არა და—როგორც ვნებავდეთ. მაინც არ მცალია სათამაშოდ: გაკუთილები მაქვს მოსამზადებელი;— და ვანო მობრუნდა წასასვლელად.

მიტო ეცა მკლავში.

— მოიცა, ვანო! შენ ხარ ჩვენი უფროსი, რასაკვირველია; სანდრო, უნდა გაუგონო. უველაფერს ავასრულებთ; სომ, სანდრო?

სანდრო გაბუტული იდგა და განსე იყურებოდა.

— ვინმე სომ უნდა იუოს ციხესთან?—სთქვა ვანომ.—თუ თვითონვე დაუტოვებთ მტერს ციხეს, მოვა და დაიჭერს. ეს რა ომი იქნება? მე ვერ დავრჩები; იმიტომ რომ მთავარ-სარდალი ვარ; მიტო ჩემი ოფიცერია, და შენ-კი უველასე ჰატარა ჯარის-კაცი ხარ.

— დავრჩები, — ბტირებული სმით წაილულულა სანდრომ და ჰირი მიიბრუნა,

— ჰო და ძალიან კარგი. ჯარას კაცი უსიტვეოდ უნდა ასრულებდეს უფროსის ბრძანებას. ასე რომ არ იუოს, ომიც აღარ შეიძლება. აბა, მიტო, წაყიდეთ, ნუღარ ვიკვიანებთ! სანდრო, მტერი თუ დაინახო, მაშინვე შეკვატეობინე. აჰა, საუკირი: წელზე ჩაოიკიდე; კომნაზიდან რომ ვბრუნდებოდი—ვიეიდე.

მან ამოიღო ჯიბიდან ჰატარა, სათამაშო საუკირი და გაუწია სანდროს.

სანდრომ ცალი თვალთ მესხდა საუკირს, უსიტვეოდ ჩამოართვა და წელზე გაიკეთა.

— აბა დავემშვიდობოთ ერთმანეთს. დიდი ბრძოლა გვექნება და შეიძლება ვუღარ დავბრუნდეთ ცოცხლები, — სთქვა ვანომ და ხელი გაუწოდა ჯერ მიტოს და მერმე სანდროს,

კამოსაღმების შემდეგ ვანო და მიტო, დამისხებული თაფებით სკლში, ფრთხილი, ქურდული ნაბიჯით გაუდგნენ გზას.

სანდრომ შურით გააეოლა თვალი და უხალისოდ ჩამოჯდა ფანსატურის წინ ჰატარა ჯირკსე.

— ჰატარა ხარ! — გაასწავდა მას ვანოს სიტყვები და ეწეინა: — მერმე რა, რომ ჰატარა ვარ: მე მიტოზე უფრო დონიერი ვარ; გუშინ სომ წავაქციე და, სანამ ძალიან არ დამედრევა, არ გაუშვი. ვანოსაც-კი მოვერევი, რომ შეჭიდაფებოდეს; მაგრამ ჯერ ბედავს! რა უფოთ, რომ ჰატ რა ვარ! ახლაც შემძლია ომში ორივეს ვაჯობო.

მან ჩამოიღო მსრიდან სის სმალი და დაათვალიერა, მერმე დასუჭა თვალები და გაიქნია-გამოიქნია.

— უჰ, რამდენს დაფსოცდი: სულ-შეაგულში შევიჭრებოდი. დასუსხვის არ მეძინია, თუძცა რა მწარედ იცის დასუსხვა. მას მოაგონდა, როგორ დაუსუსხა ამას წინად ჭინჭარმა ფეხები და უნებლიედ მოიფხანა ის ადგილი. უცებ საუვიზს

შესუდა. წინად გასინჯვა დახვიწედა, ახლა-კი უურბდლებით და-
 ათვალეირა და ჰირთან მიიტანა.

— მოდი ერთს ჩემად დაუკრავ, — გაიფიქრა მან და ჩაუ-
 ბერა.

სინუშეში მკაფიოდ გაისმა საუვიროს სმა. ახლო-მანლო
 სესე მჯდომი ბელურები ამ სმაურობასე წამოიძახლენ და ჟი-
 ვილ-სივილით გადაფრინდენ სსვაცან. ბილიკის ბოლოში,
 თითქოს ძიწიდან ამომვრნენო, გაჩნდენ ვანო და მიტო. ვა-
 ნოს ორივე სელი საუვიროვით ჰირსე მიედო და იძახოდა:

— რა ამბავია, რა ამბავია!

— არაფერი, არაფერი: საუვირო ვსინჯე! — დარცხვენით
 გასძახა სანდრომ.

ვანომ უკმაყოფილოდ ჩაიქნია სელი.

— მოდი და ითამაშე ამისთანა სულელთან! — მიუბრუნდა
 ის მიტოს.

— არაფერი არ ესმის. რა დროს შეკვიძალა სელი: მი-
 სული ვიუავით თითქმის.

საშა და მაგიტა.

(დასასრული იქნება).

ფასდაუღები საჩუქარი.

ობის წინა დღე უკვე მიწურული იყო. სა-
დღესასწაულო ელფერძი გახვეულ სოფელს
ძვალთაობა სპირი გალობა აცხოველებდა.

სწრა ტოლ-ამხანაგებს არც სუტუ, ლადო, კოლა და სა-
ნდრო ჩამორჩნენ: ისინი დამხადებულნი იყვნენ სახლილოდ
წასასვლელად, მაგრამ შედამებას უცდიდნენ, რადგანაც საჯა-
როდ გალობა რცხვენოდათ. სოფლის განაწირა ადგილას
უკანასკნელად გაიმეორეს ისედაც კარგად შესწავლილი ალი-
ლო და ძაღვ საქმის დაწუების დროც ახლოვდებოდა, მაგრამ
ჯერ კიდევ ვერ გადაეწუვიტათ—პირველად ვის სახლში მისუ-
ლიყვნენ.

— ანტონა ვაჭაზიან მივიდეთ პირველად! — ურჩია ამხა-
ნაგებს კოლამ.

— კარგი მოგივიდა შენ! ბიჭო, ის დაგუნავსავს და შენ-
ლი გაგვიწოდლებს! იმას შენ გააკადებინებ სელიდან თუნდაც
კაპიკს?! — სიცილით მიუგო ლადომ.

ეველას სიცილი წასქდა.

— აქედან ზირველი სასლი ჩვენი ვასოსია, და იქ მივი-
დეთ; მაგრამ... ჰო, იმას ასლასან მოუკლეს ომში ძამა და
დედამისი საბლილო გუნებაზე არ იქნება... — განაგრძო ლა-
დომ.

— ეჭ, ამსანაკებო! თქვენ აღილოს ამბობთ, და ვასოს
დედას სვალისთვის თურმე უბრალო ქათამიც-კი არ დაუ-
კლავს... — ოხვრით სთქვა სანდრომ.

— შერე რა? ღორს დაკლავდა! — გააწვევტინა ცელქმა
კოლამ.

— რომ არ ჰქვავდა, რას დაკლავდა?

— ვერ იუიდა შერე? ჩვენც არ გვევავდა, მაგრამ ბაბამ
უშველებელი ღორი იუიდა, და დავევლით; ვასოს დედა აღ-
ბად სბოს ან ინდოურს დაკლავდა! — არ ცსრებოდა კოლა.

— ეჭ, ძამო, ეიდევს ფული უნდა, და მისი მომტანი სომ
ომში მოუკლეს! სბო ან ინდოური რომ ჰქვავდეს, სიმინდი
რომ არ აქვს, ეველასზე ადრე სომ სიმინდი უნდა ეუიდა?

— გუშინ ვასოს დედა ფევილს სესსულობდა, — სთქვა
ლადომ,

— მართლა, გუშინ-წინ ვასო გახეული წულებით ძეხო-
ბლისას გაუგ საუნია დედა-მისს, გაცივებრულა და ასლა ავად
არისო! — გაერია ლაპარაკში ხეტუ.

— მისი ბრალია: ძთელი წულა ვერ ჩაიცვა? განა ასეთ
თოვლ-ტყაბში გახეული ფეხსაცმელით გაცონილა სიარული?! —
თავ-გამოდებით სთქვა კოლამ.

— რომ არა აქვს!..

— ღმერთო ჩემო! მთელი წუღა არა აქვს, დორი ჯრ დაუკლავთ... როგორ შეიძლება შობა უღლოროდ? ბიჭებო, წამო, მშობლებს უთხოვოთ დორის სარცი და ჰური, რომ ვასოს მიუტანოთ. თუ არ მოგვცენ, სულ ვიტიროთ, — თორემ ცოდვაა ვასო: ისიც სომ ჩვენი ტოლია? — მწუსარგ, სთქვა კოლამ.

— თუ მე დამიჯერებთ, ვეულებს აჯობებს! ასლავე საალილოდ წავიდეთ და რაც საჩუქრები შემოგვცევა, ვეულებ ვასოს მიუტანოთ; თუ საჩუქრები ცოტა იქნა, მაშინ კოლას რჩევას დაზადგეთ! — ურჩია ამხანაგებს სანდრომ.

მისი რჩევა ერთსმად მოიწონეს.

სოფელს ბინდი ეპარებოდა. ჩვენი ძეგლილოენი ასლა გაბედულად შევიდნენ ერთი მდიდარი სოფელელის ეზოში, რომელთაზაც ბლომად იუფნენ ქალაქიდან ჩამოსული სტუმრები.

— აბა, კოლა, დაიწე! — უთხრა კოლას სანდრომ, რადგანაც დაწეება მას ჭქონდა მინდობილი.

— რაღაცა ეელში მიჭერს... მე ვერ დავიწეებ, მრცხ... — დარცხვენით ჩაილაპარაკა კოლამ.

თუმც სანდროც სირცხვილისაგან ცეცხლივით აინთო, მაგრამ მტკიცე სმით შესძახა:

— ალილოოო — დაოოო...

სხვებიც გამოირკვნენ სირცხვილისაგან და მსწრაფლ მისცეს სმები.

მოლოდინის წინამდევ, მათი ალილო ისეთი საამო და შესმატებილებული გამოვიდა, რომ სასლიდან ვეულებ გარედ გამოვიდა და განმეორებან ითხოვნენ.

— სომ გასსოვთ, ვასო!.. — გადასწურულა ამხანაგებს სანდრომ და კვლავ დაიწეო.

გათაყობისას მათ გარკვევით დაატანეს:

— აქა ღორი დააკლულაა... კელებერი *) ჩვეენია-
 ორო...ოროთა—აქა მშვიდილობაა...

— ხა, ხა, ხა! კელებერი ჩვენიაო! კიდეც იმდერეთ, ჩე-
 მო ბიჭუნებო; თქვენ-კი გხედებთ კელებერი! — მხიარულად
 და ამჯად სთქვა სასლის ზატრონმა და რაღაც ანიშნა მო-
 სამსახურე ბიჭს.

ახლა კოლამაც გაბედა დაწეება და უველამ დანიშნული
 სმით იწყო გალობა. ალილო გაცილებით უფრო საამო გა-
 მოვიდა, უწინდელთან შედარებით.

რომ საჩუქარსე უფრო წაეჭესებინათ ამუე სასლის ზა-
 ტრონი და სტუმრები, ამათ ახლა ასე დათაჟეს ალილო:

— არიელი, მაარიელი— ააბრ გავკიშეთ ცარიელი...

ამ დროს მოსამსახურე ბიჭმა მართლაც ერთი მოზრდილი
 ღორის უკანა ფეხი მოიტანა და სანდროს გადასცა.

ჩვენმა მებალილოებმა ერთმანეთს გადახედეს: არ სჯერო-
 დათ, თუ მართლა გაატანდნენ მათ ამ „კელებერს“!

— თუ კიდეც იმდერებთ, დასაჩუქრება ჩემი იუოს!—წა-
 მოიძახა ერთმა სტუმართაგანმა. ამათ უფრო ხალისით იმდე-
 რეს, და, როცა გაათაჟეს, ამ უკანასკნელმა უველას თავისი
 ხელით ათ-ათი მხური მისცა.

ახლა მეორე მესობლის სასლისკენ წაუდინენ, ხოლო
 ხშირად ისედაბოდნენ უკან:—უაი თუ ბიჭი დაგვადევნონ და
 ეს ღორის ფეხი უკან დაიბრუნონ.

ალილო ისე მოაწონათ სხვა მესობლებსაც, რომ დაუსა-
 საჩუქრებლად არ გამოუშვიათ. სულ ოცი ოჯახი არ ექნებო-
 დათ შემოვლილი, და იმდენი შეაგროვეს, რომ ზიდვა გაუ-
 ჭირდათ.

*) ღორის უკანა ფეხი.

— რაკი ვასოს მიუჩინეთ ეს საჩუქრები, ბარემ დროით მიუტანოთ, ისიც მსიარულად შეხედეს შობას! — ურჩია ამხანაგებს ლადომ. სხვებმაც მოიწონეს ეს რჩევა და რამოდენიმე წუთის შემდეგ აუადმყოფ ვასოს ლოგინთან შეიკრუნეს საჩუქრებს. მიკ ერია: ზირველი საჩუქარი — კელებერი, ერთი მოზრდილი ღორის სორცის ნაჭერი, ორი ჰატარა ხაჭაპური, სამი ლავამ-ჭური, ფულად ოთხი მანეთი და სხვა წვრილმანები.

საჩუქრების დანახვაზე ვასოს დედას ტირილი მოუვიდა: მისი საძობო საშხადისი — ერთი ჰატარა კეცი მჭადის გამოცხობა და შეხობლის საჩუქარ ღორის სორცის ჰატარა ნაწიერის მოხარშვა იყო — და სხვა არაფერი. ის თავისი სინაოგნებისათვის-კი არ ზრუნავდა: ვასოს დარდი აწუსებდა.

ვასოც გამოცოცხლდა; თვალები გახსილა; დაბთვადიერა გულ-შემატკივარ ამხანაგების საჩუქრები და სთხოვა აღიღო გძღვრათ.

— ჯერ ჩვენთან შეალილოენი სულ არ მოხელან. აღბად იცოდნენ, რომ საჩუქარი არაფერი გქონდა, — სთქვა მან გულ-დაწვევით.

ჩვენმა შეალილოებმა რამდენჯერმე იგალობეს და წასვლისას დაჰპირდნენ ვასოს: — სვალ გინახულებთ და კიდევ მოგიტანთ საჩუქრებს:ო.

შობას ვასო ლოგინიდან წამოდგა და სინარულით შექცეოდა დედისგან სხვა-და-სხვანაირად დამხადებულ საჩუქრებს.

საჩუქარი ფულებით დედამ წითელი წულაც-კი უეიდა, და, რომ ვასოს გული არ დასწვევოდა, ახალწელს უფრო კარგად დახვდა.

როგორ გაჩნდა მზეს-უბკრიტა.

(ზღაპარი).

იდეუ ზამთის თეთრ ზეწარ ქვეშ იყო განჯეული დედაძინა; ჯერ კიდევ არ დასრულებულიყო ზამთის შეკცნი მეფობა, მის სსივები-კი სრიალებდნენ თოვლის საბანზე, თითქო სინჯავდნენ — ძალიან სქელი ხომ არ არის, ბევრი მუშაობა ხომ არ დაგუჭირდებაო.

გაზაფხულის სსივების წადილი იყო — გადაეძროთ შინარე დედაძინათვის თოვლის საბანი და ახალი ცხოვრებისათვის გამოეღვიძებათ.

ნამდვილი მუშაობის დრო ჯერ არ იყო დამდგარი: — მშობელ მხეს არ გაუცია ჯერ შესაფერი განკარგულება, ამიტომ შვილები — სსივებიც ვერ ბედავდნენ მუშაობის დაწყებას; ესენი ახლა, დედისავე ნებართვით, მხოლოდ სინჯავდნენ თოვლის სამოსელს, რომ ცოტა მაინც შეეთბოთ და მოემზადებინათ საქმე.

ბებრუცუნა ზამთარი გრძნობდა თავის აღსასრულის მოახლოებას და თითქმის ეოველ — დღე ცუდ გუნებაზე იყო; ის ხედავდა, რომ დედაძინასე ეველა მცხოვრებნი მოუთმენლად ელოდნენ გაზაფხულს; ამის გამო სულ ბუხლუნებდა, ეძღუროდა უმადურ ადამიანს.

ბებრუცუნა ზამთარი გრძნობდა თავის აღსასრულის მოახლოებას და თითქმის ეოველ — დღე ცუდ გუნებაზე იყო; ის ხედავდა, რომ დედაძინასე ეველა მცხოვრებნი მოუთმენლად ელოდნენ გაზაფხულს; ამის გამო სულ ბუხლუნებდა, ეძღუროდა უმადურ ადამიანს.

— უმადურნო! — ბუტბუტებდა გაბრახებული დედაბერი: — რამდენი სიამოვნება გაჩვენეთ; რამდენი სარკებლობა მოგიტანეთ! მდინარეებზე და ტბებზე სიარული არ შეგეძლოთ უსიძობის გამო; მე ვინულის ხიდები დაგიკეთ და გავიადვილეთ მიმოსვლა, გზა შეგიძოკლეთ, დედა-მიწა თბილი თოვლის ბუბულათ შეგიძოხეთ, რომ ვინჯას ხეები არ დაეხსნა, ბაღახები და ევაჯილები, რომლებიც თქვენ ძრიელ გიყვართ, არ გაეინულიყვნენ, ის ჰურის მარცვლებიც, გულმოდგინე რომ ჩაეარეთ მიწაში გასაფხულზე და ამოსვლას გულის ფანცქალით ელით, რადგან ის მარცვალი იქცევა ჰურად, უროძლისოთ სიცოცხლე არ შეგიძლიათ!

თქვენ ბავშვებს რამდენი სიამოვნება გაჩვენეთ! რამდენი მსიარული დღეები ნახეს: ციციოთაც ვაცურავე, თოვლის მიუბიც აკამენებინე, თოვლის კაცების კეთებაში მივეშველე! თოვლის გუნდები ვათამაშე, გავასარე. ახლა-კი ეს დავიწყეთ? მსათ ხართ ხელი ძურათ და გამაგდოთ მე, მოხუცებული ზამთარი? არც-კი ჭფარავთ, ურცხვად შეჭხარით ჩემი სიკვდილის მოახლოებას!

ოჰ, თქვე უმადურნო!

სთქვა ეს და გააჩინა თავისი თეთრი თავი, დააურდნო ხელებზე და მიეცა მწარე ფიქრებს. დღე დღეზე ილეოდა, იკუმძებოდა. ეოველი ახალი დღე მის გავეითლებულ სხეულ ღრმა ღარებს აჭდედა.

— კარგი, დამაცათ: დაბურდება თქვენი ახალგაზდა გასაფხული, შემდეგ შემოდგომა მუდამ ტირილით გულს გაგიწვალებთ... გამისხნებთ მე მაშინ, თქვე უმადურნო: — მოდი, ზამთარო, მოდი ჩქარაო! — დამძიძხებთ, — ჩიუნიყუბდა ზამთარი გაფითრებული ტუჩებით.

მშობელი მზე არ ამლევა ჯერ ნებას თავის სხა.

ვებს შეერთებული ძალ-ღონით თავზარი დაუცათ სამთრისა-
 თვის, რადგან ჯერ ადრე იყო, მაგრამ ახალგაზდა სსივებმა
 უფლარ შოთაძინეს, მოუნდათ თავისი ძალის გამოცდა და ბე-
 ბრუცუნასთან შებრძოლება.

მართლაც დედის დაუკითხავად გამოილაშქრეს; გულ-მსუ-
 რვალედ მოკვიდნენ საქმეს, განსურებული ისრები აწვიმეს
 თოვლს და დაადნეს; მისწვდნენ დელაძინას, და კაათბეს იგი.

ძალე აღმოცენდა მწვანე ბალახი; ღურჯმა ენძელამ
 მხიარულად ამოჭეო თავი და გული გადაუძლავ ცხოველ-შეო-
 ფელ სსივების აღერს...

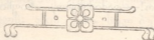
ენძელას გაჭეუნენ სსვა-და-სსვა მინდორის უვაჯილები;
 თოვლისაგან განთავისუფლებული დედა-მიწა ათას-ფრად შე-
 მოხეს.

ეს ცვლილობა ართობდა, ესარებდა ახალგაზდა შეო-
 მრებს--სსივებს: შიარულად ცეკვაუნდნენ ისინი ზატარა, მწვა-
 ნე, ლამაზად აფერადებულ მინდორზე, აძეობდნენ თავისი ჯა-
 დოსურთი ძალით, იმ ძალით, რომლითაც მკედარ, უსიცო-
 ცხლო მიწას რამდენიმე დღის წინად, თოვლის სუდარაში ვა-
 სეუელს, სიცოცხლე შთაბერეს, შეამკეს, ააფერადეს ათასნაირი
 უვაჯილებით; უვაჯილები ეტრფოდნენ სსივებს, ლერსით თავს
 უკრავდენ,—მაღლობას უძღვნიდნენ.

იმ დროს როცა ირგულივ კიდევ შეფობდა ბებური ზამ-
 თარი, აქ, ამ ზატარა მინდორზე ჭევაოდა სიცოცხლე.

იტა ნაკაშიძე.

(დასასრული იქნება.)

სვალეყოფი აკაკი.

აქართველოს ძვირფასი მკონსანი აკაკი, უკვე ღრმად მოხუცებული, მძიმე აუად-
მოაფიან თაყვის სამშობლო სოფელ სა-
ხსერეში.

ვევლბ თქვენგანს, ზეტარბ მკითხვე-
ლებო, ეცოდინებბ რბმდენიმე ლექსი,
აკაკის დაწერილი, გავგონილი ექნებბ

ქართველ ერის ბედის მომღერლის სახელი.

მოხუცებული აკაკი უკეთესი მცველი არის ჩვენი ქვეყნისა
მთელი 60 წ. ამ დროს განმზავლობბდი კალბმი სელიდან არ
დაუგდია და სწერ' მომხიბლავ ლექსებს.

ვერ იბოვიოთ ისეთ ქართველს მბავი სღვიდან კასხიის
სღვამდე, თუნდ ოდნავ წერბ-კითხვის მცოდნე, რომელსაც აკა-
კის სახელი არ გავგონოს.

დაუგდეთ ვური იმ სიმღერებს, რომელსაც ხალხი მღე-
რის, და ნახეთ, რომ უმეტესი —აკაკის ლექსებია.

წაიკითხეთ რომელიც ვინდათ აკაკის ლექსი და დაგა-
ტკობთ: ნიავიოთ საბობ და წუბროსხვით მოხუხსე.

„ნაკადულის“ დაარსებიდანვე აკაკი ერთი იმ აღმზრდელობ-
განი იყო და არის, რომელიც არ განშორებია მას.

ქართველი ბავშვი აკაკისე უკეთეს მეგობარს ვერ იხატრებს.
ბავშვებო! თქვენი ერთგული მეგობარი, ახლბ მოხუცებუ-

ლი, დასუსტებული და სნეული, სიკვდილს უბრძვის თქვენ-
გნით შორს შეიფი.

წვეულმა სენმა დაუდუნა ის სელ., რომელიც კალამს ამუ-
შავებდა; დაუნაოჭა ის მუბლი, რომელიც ქართველ ხალხზე
ფიქრითა და სრუნვით დაიღაღა.

ზატარებო, დაე თქვენი ზატარა გული სიუფარულითა და
თანაგრძნობით ატოკდეს!

განკურნება უსურვოთ სახელოვან ქართველ მეცნიერს!

ვ. თამარაშვილი.

შ ა რ ა ლ ა .

ყმაწვილო! დაისხოვნე
მის სხელი, რაც გაქვს ხელში.—
და მერე ის,— ვინც გაწოვა
ბუბუ, მხოლოდ შენს მშობლებში.
შემდეგ ნახე სიტყვა „ხარი“,
და „ი“ მარტო მოსჭერ მასა;
მის მაგივრად მიაბი „ობს“:
სულ მიიღებ სამ სიტყვასა.
ახლა ისიც გაისხენე—
რა ჩაჭებრა ღმერთმა ადამს,
და მარცხენა ბუბუსაკენ
სიკვდილამდი რაც რომ ფეთქავს...
თავში დასვი „წაუკითხე“,
და მიიღებ ვქვსა სიტყვას.
ორ სტრიქონით ლექსს ისწავლის,
ვინც იმასა წაიკითხავს...

ამბაკო ბერეღაძე.

კ ე ბ უ ლ ი.

(წარმოდგენილი წინო ღვინიაშვილისაგან).

კ , ა

„

„

„

ბ

ანხლი
ანუ?

„

„

ბ

„

ბ

„

„

„

ბ

„

„

„

ბ

100

„

ბინაარსი

1914 წ. ჟურნალ „ნაკადულისა“.

მცირე წლოვანთათვის.

ლ ე ქ ს ე ბ ი!

შოი მღვიმელი.

გულითადი თხოვნა	იხ. № 1
გამომშვიდობება მერცხლისა	„ № 4
სასწავლებელში	„ № 9
თამროს	„ № 19
ნინოს	„ № 19
შობის ხე და ბავშვები	„ № 24

დარია ახვლედიანი.

პატარა ვანო	„ № 1
-----------------------	-------

ილ. სიხარულიძე.

მიყვარს შაშვი	„ № 2
თებროს ბედზე	„ № 11
პარასკევა	„ № 13

არ. ფანცულაია.

კეკეს სიზმარი	„ № 3
-------------------------	-------

ი. მკედლიშვილი.

ვახტანგი და ლეო	„ № 5
---------------------------	-------

მ. ამნაძე.

გაზაფხული	„ № 6
---------------------	-------

	ბ. ახოსპირელი.	
ვიგლა და შურია		იხ. № 6
	მიმჭრალი.	
ლალის კაბა		„ № 7
	გ ქუჩიშვილი	
მალხაზი ლიზიკო		„ № 7
მგლის დედობა		„ № 9
	ხინჩლა.	
გაზაფხული		„ № 8
კურდღლის გოდება		„ № 18
	ვ დუმბაძე.	
გაზაფხული		„ № 10
	კ. დარაშვილი.	
გაზაფხული		„ № 12
	დ. ელიოზაშვილი	
ბელურას ვედრება		„ № 14
გიგლას სიმღერა		„ № 15
წვიმის სიმღერა		„ № 16
ყიყლოყო		„ № 23
	ა. გრიშაშვილი.	
პეპელა		„ № 17
	გ. ლეონიძე.	
შემოდგომის სიმღერა		„ № 20
	ილ. გოგია.	
თინა		„ № 21
	ვ. გორგაძე.	
ვანო და ფუტყარი		„ № 22
	მ ო თ ხ რ ო ბ ე ბ ი.	
	გიორგი.	
მოსამართლე		„ № 1

ჩხუბი.		ნბ. № 10
შობის ხე		" № 24
დავ. კილოსანიძე.		
ოქრო		" № 2
აშული		" № 9
კაკო ესმაქია		" № 10
ბ. ახოსპირელი.		
აქანდაზი		" № 2
გიო		
ქურდი		" № 3
დ. აბელიშვილი.		
ზლაპარი (ხალხური)		" № 1
ვ. თაპროშვილი.		
ბიძინას მოგზაურობა		" № 4
"	(დასასრული)	" № 5
ავადმყოფი ზიზო		" № 15
პაპაჩემი მონადირე		" № 19
"	(შემდეგი)	" № 20
"	(დასასრული)	" № 21
გ. პარკაძე.		
ბედნიერი კაკოლა		" № 5
თავს უშველა		" № 18
ლ. ქიაჩელი.		
მეგობრები		" № 6
"	(დასასრული)	" № 7
ნანო ნაკაშიძე.		
ორი დედოფალი		" № 7
"	(გაგრძელება)	" № 9
"	(დასასრული)	" № 9
თეორი.		
მაცვალა		" № 8

სონია ზაქოშია.	
ჩვენი ბაკილა	იხ № 10
გულშემატკივარი ნუსა	„ № 18
როგორ იზრდებოდა ორი წიწიწა	„ № 23
„ „ „ „ (დასასრული).	„ № 24
ირ. ევლოშვილი.	
ია	№ 11
„ (დასასრული)	„ № 12
ნ. კეცხოველი.	
ლექსოს ნაამბობი	„ № 11
რომელია დამნაშავე	„ № 14
მ. გარიყული.	
გააგდებინა კლანკებიდან	„ № 12
ბედს უჩიოდნენ	„ № 17
პარმენ კანიშვილი.	
კოტეს ცხენი	„ № 12
ელ. კლიშიაშვილი.	
რეზო	„ № 13
ალ. კინწურაშვილი.	
თედოს ჩიტი	„ № 13
მაგიტა.	
ოქრო	„ № 14
ნაცარა	„ № 16
„ (დასასრული)	„ № 17
არ. ფანცულაია.	
ილიკოს მურია	„ № 15
ობოლი ვაზო	„ № 21
ა. ხარაშვილი.	
შემკვიდრეობა	„ № 16
ლევ იმნაძე.	
მამა ომშია	„ № 19

ცქვიტი.	
უხეირო ყარაული	ნ. № 21
„ „ (დასასრული)	„ № 22
ილია ნაკაშიძე.	
გახვრეტილი ქული	„ № 22
ნ. გარდავაძე.	
კატო.	„ № 23
თარგმნილი მოთხრობები.	
გველეხიანი.	
ბავშვები, — ან. ჩუხოვისა	„ № 1
„ „ (დასასრული)	„ № 2
ელ. ანტონოვსკისა.	
ძილის დროა	„ № 3
ივ. როსტომაშვილი.	
წიწილას და ქორის ამბავი	„ № 4
მზესთან (გაღმოკეთებული)	„ № 5
გრძნეული (ზღაპარი)	„ № 9
ირინეს მარგალიტი (ზღაპარი)	„ № 12
„ „ „ (დასასრული)	„ № 13
ნ.	
სამართლიანი მეფე	„ № 6
მზე და ქარი	„ № 7
მერცხლები.	„ № 14
ანო.	
დედა	„ № 7
დ. ვაშაძე.	
ბაყაყი (ზღაპარი გარშინისა)	„ № 15
იოლა.	
გაზაფხულის დილა	„ № 16
დ. მალალაშვილი.	
დაკრძილი მტერი.	„ № 18

დათყო რაშვილი-

ბრმა მათხოვარის ძაღლი იხ. № 19

დავ. ელიოზიშვილი.

ბაყაყის ცხოვრება " № 20

ჭია-შაია, ერთ მოქმ. პიესა ტრაეინისა (თარგმანი). " № 22

" " " " " " (დასასრ.). " № 23

ალ. მითაიშვილი.

ქრიკინა და ქიაღუები " № 21

ბაქრაძე.

აღიიქოთი " № 24

სამეცნიერო წყობილები და მოთხრობები.

ივ. როსტომაშვილი.

ბველები " № 3

გარეული ღორები " № 11

ყვავილნარი " № 15

იტა ნაკაშიძე.

მუქთა ხორა მცენარეები " № 5

ნ.

ზოოლოგიურ ბაღში (თარგმანი) " № 8

ელა შამულაიშვილი.

სპილო (თარგმანი) " № 10

ივანე-არსაკები.

ალ. შირიანიშვილი.

გოზინაყი " № 1

პატრონი და ბებერი ძაღლი. " № 2

ბ. ახოსპირელი.

ქკუის კოლოფი " № 3

ხარაზი და ნეფე კაცი " № 4

ა. შანთაშვილი.

ლომი და ვირი (ეზობისიდან აქქსად)	„	№ 6
გარეული თბა (აქქსად)	„	№ 13
ლომი (აქქსად)	„	№ 15
ცხენი და ვირი (გერმანულით, აქქსად)	„	№ 16
ყვავი და კაქკაუი (აქქსად)	„	№ 17

შესანიშნავი ადამიანების ცხოვრება

კოტე ყიფიანის დღესასწაული	„	№ 2
---------------------------	---	-----

ნ ო ტ ე ბ ი.

ვასილ თამარაშვილი.

მხეში გაბმული ჩიტო (სსიმღეროდ შედგენილი)	„	№ 17
--	---	------

სსვა-და-სსვა ამბები

წერილი მშობლების მიმართ	„	№ 4
სამწუხარო ამბავი	„	№ 18

შეიტსველის წერილები.

წერილები არდაქციის მიმართ	„	№ 6
„ „ „ „ „ „	„	№ 8
„ „ „ „ „ „	„	№ 10
„ „ „ „ „ „	„	№ 11
„ „ „ „ „ „	„	№ 13
„ „ „ „ „ „	„	№ 18
„ „ „ „ „ „	„	№ 19
„ „ „ „ „ „	„	№ 21
„ „ „ „ „ „	„	№ 23
„ „ „ „ „ „	„	№ 24

ს უ რ ა თ ე ბ ი.

მოვეილოცავს ახალი წელი	„	№ 1
------------------------	---	-----

ეშმაკი მეეტლე	იხ. № 2
ნეტავი ვისი კულია	„ № 3
ზამთარი	„ № 4
მაპატიე	„ № 5
პატარა იესო ცხოველთა შორის	„ № 6
მფარველი ანგელოზი	„ № 7
რა კარგი ბიძია!	„ № 8
უცხო სტუმარი	„ № 9
ალერსი	„ № 1
მეგობრები	„ № 11
ობლები	„ № 12
პატარები	„ № 13
მზიარული მოცეკვავეები	„ № 14
ცენოსნები	„ № 15
ბეჯითი მოწაფე	„ № 16
აბა ხელი მომე. გამოგიყვან!	„ № 17
წადი ბუზო!	„ № 18
ბრიყვი მეგობარი	„ № 19
აედამყოფი	„ № 20
ფერხული სოკოს საღიდებლად	„ № 21
მეგობრები	„ № 22
სიზმარი	„ № 23
მამის, დედის, ბიძის ფეხსაცმელებს დაეწყო; ფუფალა ყველას ამიესებს საშობაო საჩუ- კრებით.	„ № 24

მე-ნ ნომრიდან ყველა წიგნშია მოთავსებული „ნაკადულის“ შეკითხვების სურათები; ყველა ნომერშია მოთავსებული გასართობები: შარადები, ზმა, რებუსები და სხვა.

მიიღება ხელის მღწობა 1915 წ.

ყოველდღიურ საზოლიტიკო, სამეცნიერო და სალიტერატურო განვითარებას

„ახალი აზრი“

გაზეთი სამხედრო ცენტრის ნებართვით გამოდის და ამიტომ უზრუნველყოფილია შეტყობება — დახურვისაგან.

გაზეთი მიზნად ისახავს ხალხის ინტერესების დაცვას და განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს საერთაშორისო ომს. გაზეთში იბეჭდება მოკლულ-დაჭრილ აფიცერ — ჯარისკაცების სია.

გაზეთი გამოდის ყოველდღე გარდა კვირა-უქმების შემდეგი დღეებისა და ღირს:

მთელი წლით — 7 მან., ნახევარი წლით — 4 მან., სამი თვით — 2 მან. და 50 კაპ.; ერთი თვით თბილისში — 80 კაპ., თბილისის გარეშე — 90 კაპ.; ცალკე ნომერი ყველგან შაური და საზღვარ გარეშე ორჯერ მეტი.

გაზეთის ფასი ხელის მომწერლებმა ყველგან წინდაწინ უნდა გადაიხადონ. ნისიათ გაზეთი არავის დაეთმობა

ვთხოვთ მკითხველებს დაუყოვნებლივ გაცნობონ, თუ რომელიმე აგენტი ან დამტარებელი გაზეთს ზედ მეტ ფასში გაჰყიდის.

განცხადების ფასი: პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი — 20 კაპ., მეოთხე გვერდზე — 10 კაპ.; სამგლოვიარო განცხადება ორ საათამდე — 3 მანეთი, ხოლო ორის შემდეგ — 4 მანეთი.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდველ სარედაქციო მასალას, რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ეწერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

კანტორის ადრესი: თბილისი, ორბელიანის ქუჩა, № 36.

ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, Орбелиановская ул., № 36, Георгию Григорьевичу Бежашвили. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციის კანტორაში პირადად მოლოპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე.

გაზეთის აბეჭდებმა პირდაპირი დამოკიდებულება უნდა იქონიონ კანტორა „მანთიადთან“. მიხეილის პრ. № 18).

1915 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საქმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“-ზე

← წელიწადი მათხართმება →

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

36 სურათს ნაკადულის I-ლ გვერდზე.

საჩუქრად 1915 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა წიგნი: **დასურათებული „ხალხური ზღაპრები“** — (სამეგრელოში შეკრებილი) იოსებ ყიფშიძის-მიერ.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა — 5 მ. ნახევარ წლით — 3 მან., ცალ-ცალკე მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი** — 3 მან., მოზრდილთათვის **12 წიგნი** — 3 მან. ფულის შემოკტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

სახლვარ გარედ: ერთი წლით 7 მ. ნახევარი წლით 4 მ.

ვისთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. ადრესის გამოსაცვლელი — 40 კ. შეიძლება მარკებით გამოგზავნა.

ხელის მოწერა მიიღება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, **ქუთაისში** — ისიდორე კვიციანიძისთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. **სამტრედიისში** — ვლ. ნაკვალაძისთან. **ფოთში** — თეოფილე კანდელაკთან და კ. თელიასთან. **ბათუმში** — ტრაფიმ ინასარიძისთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძისთან. **ოზურგეთში** და **ლანჩხუთში** — ლეო იმნაძისთან. **თელავში** — ვანო პაატაშვილთან. **ახალციხეში** — კონსტანტინე გვარამაძისთან. **ბაქოში** — ნინო გელაშვილთან. **გორში** — ნინო ლომოურთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. **ქიათურაში** — ივანე გომელაურთან. **ერევანში** — კ. ოდიშარისთან. **ალექსანდროპოლისში** — ს. შატბერაშვილთან. **ნახიჩევანში** — სემსონ მარჯანიშვილთან. **ხონში** — მ. ი. კავჭანიძისთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.